

Російсько-українсько-польська екранізація однойменної повісті Миколи Гоголя «Тарас Бульба» демонструє красиві куточки України: о. Хортиця, Київ, Кам'янець-Подільський, Хотин. Тому не дивно, адже саме ці місця, як жодні інші, сповнені багатоміліонною непростю історією держави.

У фільмі «Будинок летючих кинджалів» гірські китайські пейзажі, на тлі яких відбуваються барвисті бої, зовсім не китайські, а українські, зняті в Карпатах. Вибір цієї місцевості зумовлений, за словами творців фільму, практичною відсутністю в Китаї місць незайманої природи і великою кількістю таких в Україні.

Хоча Україна і має багато місць, пов'язаних із кіно, значна частина об'єктів кінотуризму не перебуває в полі зору мандрівника через занедбаність, аварійний стан, відсутність інформації про місце розташування, незручне транспортне сполучення тощо. Тому для актуалізації кіноподорожей в Україні важливим є питання про комплексність заходів щодо виокремлення кінотуризму окремим напрямом спеціалізованих видів туризму, узгодження стандартів якості і безпеки об'єктів, активна реклама в Україні та поза її межами.

Кінотуризм наразі є перспективним різновидом культурно-пізнавального відпочинку ще тому, що потенційний турист може сам сформулювати маршрут і інші деталі подорожі з урахуванням своїх смаків, інтересів і можливостей.

М. М. Зайцева, І. М. Зінченко

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНА СТАТИСТИКА В ТУРИЗМІ

М. М. Zaitseva, I. M. Zinchenko

SOCIO-ECONOMIC STATISTICS IN TOURISM

Становлення загальносвітового туристського ринку супроводжується потужними процесами транснаціоналізації, які набувають вираження в міжнародному переплетенні приватних капіталів, посиленні зв'язків між монополіями різних країн і в широкому розвитку транснаціональних компаній у сфері туристичного бізнесу, який став по праву одним з високоприбуткових і найбільш динамічних сфер світового господарства. Специфіка туризму, як галузі економіки, полягає в тому, що вона об'єднує транспорт, зв'язок, готельне господарство, банки, сферу розваг тощо. Економічне значення туризму як джерела грошових надходжень, забезпечення зайнятості населення, активізації регіонального розвитку, фактора реструктуризації економіки постійно зростає. Індустрія туризму — провідна галузь світового господарства. Туризм — це складне соціально-економічне явище, яке залежить від багатьох соціально-економічних, юридичних, природно-кліматичних чинників. Водночас із розвитком туристичної сфери як феномену ХХІ ст. зростає потреба в статистичному забезпеченні туристичного господарства.

Як і будь-яка інша економічна діяльність, туризм є предметом статистичного дослідження з використанням різних способів і прийомів

статистичної методології, що передбачає наявність вичерпної і достовірної інформації про досліджувані об'єкти, етапи збору статистичної інформації та її первинної обробки, відомості та угруповання результатів спостереження в певні сукупності, узагальнення та аналіз отриманих матеріалів. Тому доцільно мати повну інформацію про всі його складові. Цю інформацію можна отримати за допомогою статистичного вимірювання, методів узагальнення та аналізу інформації про соціально-економічні явища та процеси, закономірності суспільного життя. Статистика туризму ґрунтується на двох взаємозалежних інформаційних потоках. Перший передбачає визначення попиту споживачів на туристичні послуги, другий — визначається пропозицією туристичних ресурсів і туристичних послуг. Туризм є міжгалузевим видом діяльності, рівень якого залежить від стану інших галузей економіки, тому особливістю статистичної інформації у туризмі є різноманітність джерел інформації її отримання, до яких відносять статистичну звітність національного й регіонального спостереження за галузями економіки (готелі й ресторани, транспорт і зв'язок, оренда тощо), звітність Міністерства економічного розвитку і торгівлі, Міністерства інфраструктури, Міністерства культури, Міністерства молоді та спорту, Державної прикордонної служби України, Державного агентства України з туризму та курортів; вибіркові обстеження, які проводить Державна служба статистики України. Показники розвитку туризму представляють інформацію про стан індустрії туризму й туристичних ресурсів. Перелік основних показників туризму вибирається експертами для характеристики туристичного потенціалу адміністративно-територіальної одиниці. Показники розвитку туризму представляють інформацію про стан індустрії туризму й туристичних ресурсів. Основним джерелом формування статистичних даних є звітність суб'єктів господарювання, яка надається в регіональні статистичні органи. Ця статистична звітність — основа формування інформаційної бази у галузі туризму. Основними статистичними показниками, котрі використовують для досліджень у туристичній діяльності, є: чисельність (кількість) туристів за одиницю часу (добу, місяць, сезон, рік), які відвідали певний центр, регіон, країну; кількість ночівель, проведених туристами в тому чи іншому центрі, регіоні, країні за одиницю часу; кількість ліжок-місць цілодобової дії та сезонного використання; обсяг наданих туристично-рекреаційних послуг у грошовому вираженні, обсяг доходів від розвитку туризму тощо. Якщо при зборі статистичних даних допущена помилка або матеріал виявився недоброякісним, це вплине на правильність і достовірність як теоретичних, так і практичних висновків. Тому статистичне спостереження від початкової до завершальної стадії має бути ретельно продуманим і чітко організованим.

На сучасному етапі туризм розглядається як системний об'єкт дослідження, для того, щоб виявити його структуру, необхідно враховувати багатогранність внутрішніх зв'язків, а також визначити взаємодію із зовнішнім середовищем. Туризм, як вид економічної діяльності, посідає

особливе місце в житті України. Як соціально-економічне явище все більше набуває всіх ознак самостійної галузі національної економіки. Розвиток туризму в Україні суттєво впливає на такі сектори економіки, як транспорт, торгівля, зв'язок, будівництво, сільське господарство, виробництво товарів народного споживання, і є одним із перспективних напрямів структурної перебудови економіки.

На сьогодні статистика туризму охоплює немало питань. Статистичні дослідження проводять для того, щоб виявити, як туризм впливає на економіку країни, на платіжний баланс, а також для виявлення основних напрямів та тенденцій розвитку туризму для планування його матеріально-технічної бази, проведення маркетингових досліджень та просування продукту до потенційних споживачів. Тому питання статистичного обліку є одним з центральних у вивченні сфери туризму, де нові технології управління потребують високих вимог до статистичної інформації, яка б чітко характеризувала довкілля, туристичні ресурси, індустрію туризму на різних територіальних рівнях. Статистична інформація містить сукупність соціально-економічних даних, які піддаються спостереженню, передаються, перетворюються, зберігаються й використовуються для управління економічними процесами, характерною особливістю якої є масовість, періодичність отримання й обробки даних, можливість тривалого зберігання.

Н. В. Шумлянська

ВПЛИВ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ НА РОЗВИТОК СВІТОВОГО ТУРОПЕРЕЙТИНГУ

N. V. Shumlyanska

GLOBALIZATION IMPACT ON THE DEVELOPMENT OF WORLD TOUR OPERATING

Глобалізація — це процес розвитку цивілізації. Глобалізаційні зміни охопили всі сфери людської діяльності: культурну, політичну, економічну та соціальну.

Сучасний світовий туристичний ринок активно бере участь у глобалізаційних перетвореннях. На сучасному етапі транснаціоналізації відбувається створення транснаціональних туристичних корпорацій (ТНТК).

Їх глобалізаційний вплив характеризується не лише зникненням культурної ідентичності народів, а й створенням монополістичних та мережевих видів туроператорської діяльності.

Відповідно до документів ООН, до транснаціональних корпорацій (ТНК) належать компанії, які мають філії у двох і більше країнах, незалежно від юридичної форми або сфери господарювання, здійснюють координацію їх діяльності.

Транснаціональні туристичні корпорації своїми мережами вкрили значну частину світу. Тому туристи мають можливість побувати майже в будь-якому місці планети, зайнятися найрізноманітнішими видами туризму.